

Aarhus byråds journalsager (J. Nr. 518-1903)

Originalt emne

Marselisborg

Marselisborg/Pavillonerne

Skovene

Indholdsfortegnelse

- 1) [Byrådsmødet den 10. marts 1904](#)
- 2) [Byrådsmødet den 5. maj 1904](#)
- 3) [Byrådsmødet den 25. juli 1904](#)

Uddrag fra byrådsmødet den 10. marts 1904 - side 3

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 518-1903)

Med Indstilling af Marselisborgudvalget forelaa følgende Andragende angaaende
Opførelse af en Restaurationspavillon i "Friheden":

"For de mange Skovgæster, som besøge Marselisborg Skov, "Friheden", har det længe
været et stærkt følt Savn, at der ikke i denne findes en hyggelig og moderne indrettet
Restauration.

Undertegnede Hans Rising har med dette for Øje grundig sat mig ind i Forholdene, og jeg
nærer den faste Overbevisning, at der ikke alene er Trang til en saadan Restauration, men
at denne ogsaa vil kunne betale sig.

Efter at have indhentet de fornødne af Hr. Arkitekt Kiihnel udførte Tegninger etc., som jeg

tillader mig at vedlægge, skal jeg herefter tillade mig at forespørge det ærede Byraad, hvor vidt dette vil være villigt til at foranstalte opført en Restaurationsbygning m. v. i "Friheden" efter disse Tegninger, hvad der vil kunne udføres for en Sum af 30,000 Kr. I saa Fald tilbyder jeg, naar Etablissement er opført, den projekterede Vej til samme er anlagt o. s. v., at leje Etablissementet uopsigelig fra Kommunens og min Side i 10 Aar, for en aarlig Leje = 10 p Ot. af Anlægssummen, dog højst 3000 Kr., samt at stille betryggende Kaution for Lejen.

Maatte det ærede Byraad ikke være villigt til saaledes at lade Kommunen selv opføre Bygningen, tillader jeg mig at anmode om at maatte erholde til Leje af Kommunen for et Tidsrum af 30 Aar det til Etablissementets Opførelse fornødne Areal, ca. 1 Td. Land, paa følgende Vilkaar:

- a. Jeg forpligter mig til paa samme at opføre en Restaurationsbygning m. v. overensstemmende med de vedlagte Tegninger, idet jeg dog forbeholder mig eventuelt mindre Forandringer i disse.
- b. Kommunen anlægger og bekoster den paa samme projekterede Vej i Skovkanten fra Vejen, der fører fra Marcelisborggaarden og til Etablissementet.
- c. Jeg forpligter mig til, om Byen ønsker det tillige at leje det gamle Skovfogedhus med tilhørende Have etc.
- d. Til den opførte Bygning knyttes Ret til i samme at drive Restaurationsnæring.
- e. I aarlig Leje svarer jeg 500 Kr. af det mig udlejede Jordareal samt yderligere 250 Kr. aarlig i Leje for Skovfogedboligen m. v., hvis den skulde blive udlejet til mig.
- f. Jeg erholder Ret til eventuelt efter Forhandling med Skovrideren eller en anden Kommunens Tillidsmand at foretage, den fornødne Regulering etc. paa det lejede Areal samt til om fornødent at omhugge enkelte generende Træer og Buske.
- g. Kommunen erholder Ret til 10 Aar efter Lejemaalets Indgaaelse at overtage de opførte Bygninger etc. og ophæve Lejemaalet, mod at betale mig en af uvillige Mænd fastsat Erstatning, der naturligvis maa fastsættes ogsaa under Hensyn til Forretningens Værdi. Erstatningen maa dog ikke overstige den Sum, Bygningerne efter Opførelsen er vurderet til af uvillige Mænd.
- h. Ved Lejemaalets Udløb - altsaa efter 30 Aars Forløb -: tilfalder Restaurationsbygningen

Kommunen som Ejendom uden Vederlag.

i. Jeg har Ret til Fremleje, dog kun saaledes, at Kommunen stadig har betryggende Sikkerhed for Opfyldelsen af Lejerens Forpligtelser.

Jeg skal endnu tilføje, at jeg har sikret mig den fornødne Kapital til Projektets Gennemførelse.

Paa Grund af Foraarets Nærhed, og da der gerne snart skulde tages fat paa Planens Realisation, om den maatte vinde det ærede Byraads Bifald, turde jeg udbede mig, at Sagen maa nyde hurtigst mulig Fremme, og jeg tilføjer, at jeg vil betragte mig som bunden ved de her afgivne Tilbud i en Maaned fra Dags Dato at regne."

Udvalget indstillede, at man imødekom Andragerens sidst anførte Forslag, som han ved en mundtlig Forhandling havde ændret derhen, at han var villig til at leje det ommeldte Areal for 500 Kr. aarlig og derpaa opføre en Pavillon til ca. 30,000 Kr., der skulde være Kommunens Ejendom efter Udløbet af det Antal Aar, der vilde medgaa, for at Andrageren med en aarlig Ydelse af 2200 Kr. kunde forrente og amortisere Byggesummen, Renten beregnet efter 5 ½ pCt. p. a. - Efter en senere foreliggende Beregning vilde der hertil udkræves 25 ½ Aar. - Mod de af Andrageren i øvrigt foreslaaede Vilkaar fandt Udvalget i det væsentlige intet at erindre, idet dog Fremleje kun burde tillades med Forbehold af Byraadets Godkendelse.

Byraadet tiltraadte Indstillingen og bemyndigede Udvalget til at fortsætte Forhandlingen med Andrageren paa det foreliggende Grundlag.

(Se Mødet den 5te Maj 1904.)

Uddrag fra byrådsmødet den 5. maj 1904 - side 3

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 518-1903)

Efter at Marselisborgudvalget havde forhandlet med Kellner Rising angaaende Leje af en Restaurationspavillon ved Skovfogedstedet i "Friheden" i Henhold til den i Mødet den 21de April givne Bemyndigelse (se Mødet den 10de Marts d. A.), forelaa nu et overensstemmende hermed formuleret Udkast til Kontrakt, der godkendtes af Byraadet, idet Udvalget dog anmodedes om, saa vidt muligt, at faa indsat Maksimumspriser for Salg af ikkealkoholiske Drikkevarer.

Under 7de d. M. blev der derefter oprettet følgende Overenskomst.

"Stempel 60 Kr. 40 0.

Imellem Aarhus Byraad paa Aarhus Kommunes Vegne og Kellner Hans liising indgaas herved følgende

Overenskomst:

1.

Kommunen udlejer til Rising et ved Skovfogedstedet i Marselisborg Ladegaardsskov beliggende Areal af ca. 1 Td. Lands Størrelse, hvis Afsætning i Marken foretages efter Marselisborgudvalgets Anvisning. - Lejemaalet regnes fra 1ste Oktober 1904, og der svares en aarlig Lejeafgift af 500 Kr., der indbetales halvaarsvis paa Aarhus Kæmnerkontor den 2 den Januar og 1ste Juli. Alle Skatter og Afgifter af det lejede Areal med derpaa opførte Bygninger m. v. udredes af Lejeren. - Lejemaalet er med den nedenfor anførte Begrænsning uopsigeligt fra begge Sider.

2.

Rising forpligter sig til i Løbet af Sommeren 1904 paa det lejede Areal at anlægge Have og opføre en Restaurationspavillon m. v. (eventuelt Indhegning omkring det lejede) efter Planer, Konditioner og Tegninger, der godkendes af Byraadet. Bygningens Opførselsværdi skal være mindst 25,000 Kr. - Bygningerne med sædvanligt Tilbehør (Komfur, Kakkellovne og andet mur- og nagelfast Inventar, elektriske Ledninger, Acetyléngasværk og Rørledninger) samt Indhegningen er Kommunens Ejendom, men skal tilligemed Haven af Lejeren holdes i en efter Byraadets Skøn vel vedligeholdt Stand og brandforsikrede til fuld Værdi, indtil Bygningerne med ovennævnte Tilbehør samt Lysthuse, faste Borde og Bænke og Plantninger i Haven efter Udløbet af 22 ½ Aar fra 1ste Oktober 1904 at regne uden Vederlag overleveres til Kommunen.

3.

Byraadet meddeler Tilladelse til, at der udfærdiges Borgerskab for Rising og eventuelle Efterfølgere paa Restauratørnæring i den ommeldte Pavillon.

4.

Kommunen lader i Løbet af Sommeren anlægge Kørevej fra Indkørselen til Skoven langs

Skovhegnet indtil det lejede Areal. Denne Vejs fremtidige Vedligeholdelse overtages derefter af Lejeren.

5.

Paa det lejede Areal maa Lejeren ikke uden Marselisborgudvalgets forud erhvervede Tilladelse foretage Rydning af Træer, større Jordarbejder eller lignende, lige saa lidt som Forandringer ved Bygningerne m. v.

maa foretages uden Udvalgets Billigelse. - Afløb af Spildevand o. 1. samt Bygningens Højdebeliggenhed skal approberes af Byraadet.

6.

Foruden de Borde og Bænke, der findes udenfor selve det lejede Areal, skal Lejeren drage Omsorg for, at der i en særlig Del af Haven er opstillet et efter Udvalgets Skøn passende Antal Borde og Bænke, hvor Publikum kan betjene sig selv og nyde medbragte Spise- og Drikkevarer eller blive betjent (som hidtil ved Skovfogedstedet) ved Salg (ikke Servering) af alkoholfri Drikkevarer, som Lejeren er forpligtet til at have Udsalg af til Priser, der bestemmes af Udvalget, hvorved dog bemærkes, at hans Avance ikke beregnes ringere end 25 pCt. - Ligeledes er Lejeren forpligtet til ved samme Borde at levere kogende Vand til Kaffelavning til en Pris af 25 Øre for 2 Potter, samt at udleje Kopper, Knive, Gafler og andet Service til Priser, som Udvalget bestemmer, eventuelt dog imod Depositum af de vedkommende.

De skovbesøgende ere berettigede til uden Betaling og uhindret at hente Vand fra Pavillonens Brønd.

Lejeren forpligter sig til paa 3 Helligdage imellem 1ste Maj og 1ste September fastsatte inden førstnævnte Tidspunkt uden særlig Betaling at overlade Etablissementet til udelukkende Benyttelse for Afholdsorganisationerne og paa disse Dage kun at udskænke Afholdsdrikkevarer. I øvrigt maa Afspærring af Etablissementet eller Opkrævning af Entré ikke finde Sted uden Byraadets i hvert enkelt Tilfælde meddelte Tilladelse.

Skovfogdens Servering for Publikum ophører fremtidig.

Lejeren forpligter sig til at føre de lokale Bryggeriers Ølsorter til de sædvanlige Priser ved Restaurationerne i Byens Skove.

7.

Fremleje er tilladt paa Byraadets nærmere Approbation af den ny Lejetager. I Tilfælde af den nuværende Lejers Død er hans Enke berettiget til at fortsætte Lejemaalet paa de i Kontrakten nævnte Vilkaar.

8.

Lejeren skal i Lejetiden have Bolig i Pavillon. Han maa ikke uden Marselisborgudvalgets Tilladelse holde løsgaaende Hunde. - Jagtretten forbeholdes Kommunen.

9.

I Tilfælde af væsentlig Misligholdelse af Kontrakten fra Lejerens Side, saasom Undladelse af at betale Lejeafgift i rette Tid, er Kommunen i ethvert saadant Tilfælde berettiget til straks, om fornødent ved en paa Lejerens Bekostning afholdt Fogedforretning, at lade denne udsætte af det lejede, og han har da ikke noget som helst Krav paa Erstatning for Bygninger, heller ikke for udførte Vedligeholdelsesarbejder eller Nyanskaffelser.

10.

Omkostningerne ved nærværende Kontrakts Stempling og Tinglæsning bæres af Lejeren.

I Søgmaalstilfælde skal den hurtigere Retsforfølgning efter Frd. 25de Januar 1828 være anvendelig, ligesom Aarhus Forligskommission og Byting skal være Lejerens og eventuelle Kautionisters ordinære Værneting, hvor de skulle møde efter Varsel som til indenbys boende uden Hensyn til personligt Opholdssted."

Uddrag fra byrådsmødet den 25. juli 1904 - side 2

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 518-1903)

Den fungerende Formand henlede Raadets Opmærksomhed paa, at den nu foretagne Ordning af Vejforholdene ved den ny Pavillon i "Friheden" formentlig ikke var i Overensstemmelse med den af Byrådet i sin Tid tagne Beslutning (se Mødet den 5te Maj), idet den Kørevej, som Kommunen havde forpligtet sig til at anlægge fra Skovleddet ved Marselisborggaarden "ind til det lejede Areal", var ført videre ud over dette og sat i Forbindelse med den nordre Hovedvej i Skoven. Da han ikke troede, at et saadant Arrangement var foreneligt med de beskednere Forhold, som Byrådet havde forudsat

skulde være raadende ved Skovpavillonens Anlæg, ønskede han Byraadets Afgørelse af, hvorvidt det sidstnævnte Stykke af den nyanlagte Kørevej skulde bibeholdes, eller om det ikke vilde være rettere helt at nedlægge dette, subsidiært omdanne det til en Gangsti.

Det sidstnævnte Forslag tiltraadtes af Byraadet.

